

محمد جواد اخوان

### تولید و اشتغال برای حل مشکلات مردم

نامگذاری سال ۱۳۹۶ به‌عنوان «اقتصاد مقاومتی؛ تولید–اشتغال» نشان داد که مسئله اقتصاد و راهبرد اقتصاد مقاومتی همچنان در اولویت اول کشور است. این امید وجود داشت که با نامگذاری سال ۱۳۹۵ به‌عنوان «اقتصاد مقاومتی؛ اقدام و عمل» گام‌های عملی مهمی در زمینه مقاوم‌سازی اقتصاد کشور برداشته شود و چرخ اقتصاد مقاومتی کشور به حرکت درآید. اکنون ارزیابی بسیاری از صاحب‌نظران و مردم آن است که در سال گذشته این اتفاق چندان رخ نداده و دستگاه‌های ذی‌ربط اجرایی، کارنامه چندان قابل قبولی در این زمینه ارائه ندادند. حال که سال جدید به این نام نهاده شده است، در این یادداشت تلاش خواهد شد با توجه به مجال محدود در باب اهمیت و چارایی این نامگذاری اشاراتی ارائه گردد.

وقع تحريم‌هایی که دشمن آنها را صراحتاً هوشمند و فلج‌کننده می‌خواند، فرصتی را برای اقتصاد ایران فراهم آورد تا حد ممکن خود را از وابستگی به درآمد تک‌محصولی و متکی به خام‌فروشی برهاند. اینچنین بود که رهبر معظم انقلاب اسلامی با تبیین راهبرد کلان «اقتصاد مقاومتی» توجه همه مسئولان را معطوف به این رویکرد فرصت‌محور کردند. اکنون بیش از چهار سال از تبیین کلی این راهبرد و سه‌سال از ابلاغ سیاست‌های کلی آن از سوی امام‌خانه‌ای (مدظله‌العالی) می‌گذرد. پیش از هر چیز لازم است تأکید گردد پیش‌نیاز و زیرساخت درون‌زا شدن اقتصاد در کشور ما نهادینه‌سازی مبانی فکری معتقد به خودباوری و پیشرفت متکی به استعدادها و توان درونی است که اساساً یکی از اهداف کلان انقلاب اسلامی و دغدغه‌های امام‌راحل عظیم‌الشأن (ره) و رهبر معظم انقلاب (مدظله‌العالی)، باورپذیری این‌ جهت‌گیری هم در ذهن نخبگان و خواص است.

ناگفته‌نیادست که یکی از دستاوردهای انقلاب اسلامی، پذیرش همین رویکرد ذهنی از سوی نخبگان بوده است، اما نمی‌توان این واقعیت را انکار کرد که انگاره‌های استقلال‌ستیزانه و ایستارهای وابسته‌گرایی به غرب هم چندان بر تار و پود مبانی فکری و گفتمانی برخی خواص و جریان‌های متأثر از غرب چنان چنبره زده است که جدا شدن این برساخته‌های ذهنی تا حد زیادی ناممکن شده است.

اکنون باید دید تا چه میزان در ایجاد اجماع نخبگانی در این حوزه موفق بوده‌ایم. در پاسخ به این پرسش مهم باید اشاره کرد که متأسفانه یکی از موانع مهم گذر از ساختارهای ذهنی‌ای که مانع پیشرفت درون‌زا است، اصرار برخی از جریانات و خواص به الگوهای تجربه شده دیگران در مفهوم «توسعه» و امتناع آنها از پذیرش رویکرد بومی و منطبق بر آموزه‌های اسلامی در ریل‌گذاری مسیر توسعه است. شوریختانه باید اذعان نمود متأسفانه برخی حلقه‌های تئوریک و اندیشه‌وران نزدیک به دولت یازدهم چندان روی خوشی به نگاه خودباورانه، خودکفایی محور و استقلال‌طلبانه به پیشرفت نشان نمی‌دهند و برعکس تاریخ مصرف «استقلال» را پایان پذیرفته تلقی می‌کنند! با آنکه در این باب چالش بسیاری میان متفکران در گرفته است و رایوه آشکار این نوع نگاه با مبانی مکتب امام خمینی (ره) عیان گردیده، اما متأسفانه هیچ نشانه‌ای دال بر دگرگونی و اصلاح این رویکرد نظری به سوی آرمان‌های انقلاب اسلامی مشاهده نمی‌شود. جالب اینجاست که در ادبیات برخی از مدیران واژه «اقتصاد مقاومتی» به‌گونه‌ای پرمسأله لقلقه زبانی است، اما در ذیل همین واژه به توجیه واردات انبوه و به انتظار کشیدن سرمایه و فناوری خارجی می‌پردازند.

آنگاه که از ساحت نظر به میدان عمل با بگذاریم، وضعیت چندان بهتر به نخواهد شد. واقعیت آن است که نسیم مهلگی که بر ساختارهای مدیریتی در دوره اخیر تریق شده، نگاهی است که همه جنبه‌های بهبود معیشت و اقتصاد را معطلل بهبود نعلل در سیاست خارجی با غرب نگه می‌دارد و نمی‌توان این واقعیت را نادیده انگاشت که در مدت چهار سال – یعنی چندین برابر فرصتی که برای بهبود معیشت وعده داده شده بود– به‌صورت متوالی همچنان نشانی مذاکرات هسته‌ای به جامعه داده می‌شد.

در جمع‌بندی این نکته می‌توان گفت مهم‌ترین چالش پیش‌روی مقاوم‌سازی اقتصاد، پیکانگی فکری برخی مدیران و مشاوران را بااین اصل اساسی در درجه نخست و دیگر تنبلی، فرسودگی و ناتوانی مدیریتی است که بر پایه‌هایی از مدیران کشور حاکم شده است. اما نامگذاری سال ۱۳۹۶، یک عبارت تخصیصی نیز دارد و آن تأکید مهم‌ترین چالش‌های کلان کشور معضل «بیکاری» گسترده‌ای است که به دلیل وقوع رکود اقتصادی عمیق‌تر نیز شده است. به دلیل معنا که علاوه بر آنکه به اندازه‌اش شغل ایجاد نشده است، به دلیل تعطیلی کسب‌وکار و منازغ پیشین، بر انبوه بیکاران افزوده‌شده است. علاوه بر اینها همه ساله تعدادی از جوانان کشور دانش‌آموخته شده و وارد بازار کار می‌شوند که برای آنها نیز کارآفرینی مناسب انجام‌نپذیرفت. در این شرایط می‌توان گفت بحران بیکاری مهم‌ترین معضل اقتصادی کنونی کشور است که تبعات منفی اجتماعی را نیز به همراه دارد. کمتر خانواده‌ای در کشور یافت می‌شود که با این مسئله دست‌وپنجه نرم نکند و حداقل یک جوان بیکار در خانواده داشته باشد.

اما راه‌حل این معضل ناشی‌است؟ اینجاست که ارائه نشانی صحیح از راه‌حل مهم است. هرچند در گذشته برخی مدیران دولت یازدهم، تلاش می‌کردند همه چیز را به مذاکرات و دیپلماسی گره بزنند و منتظر معجزه بروزنا باشند، اما اکنون تجربه رکود عمیقی که در حال گسترش و تعمیق بیشتر است، نشان داد که راه‌حل این معضل نیز در داخل است. ارزیابی بسیاری از صاحب‌نظران آن است که تنها راه مطمئن و اثربخش برای ایجاد شغل پایدار، تقویت و رونق‌بخشی به تولید داخلی است.

همه تشهیلات، ظرفیت‌های حمایتی و منابع موجود، اعم از مالی، لجستیکی، قوانین و مقررات و فرهنگ مصرفی باید در خدمت تقویت تولید قرار گیرد تا هم چرخ اقتصاد به حرکت درآمده و به‌طور واقع از رکود عبور کنیم و هم به میزان قابل قبولی شغل واقعی در کشور ایجاد شود.

ذکر این نکته ضروری است که برای ایجاد اشتغال و تقویت تولید باید به واقعیت‌های اقتصاد توجه کرد و امید بستن راهی به اما راه، حلال مشکلات نیست. اگر مردم مدیران دولتی، مدعی رشد ۱۰ درصدی در سال ۹۵ بودند، می‌دانیم که این عدد، با احتساب افزایش فروش نفت، خلق شده و به معنای ایجاد شغل جدیدی نیست. به عبارت دیگر هنوز در رکود هستیم و رشد اقتصادی‌ای برای ما از رشدنمد است که به ایجاد شغل پایدار بینجامد. اکنون موضوع تولید و اشتغال به‌عنوان یکی از سرفصل‌های مهم اقتصاد مقاومتی به‌عنوان اولویت کشور در سال جاری معرفی شده، دو موضوعی که هر دو از مهم‌ترین هدف‌گذاری اقتصادی کشور هستند و یکی راه‌حل تحقق دیگری نیز هست. به این دلیل این دو سرفصل در کنار یکدیگر بهتر معنا می‌یابند. همانگونه که پیش‌تر اشاره شد، تحقق واقعی این سرفصل‌ها، نیاز به اعتقاد قلبی عمیق متولیان اجرا و نیز تلاش و جهاد و پرهیز از تنبلی، سستی و فر توتی است. به تعبیر رهبر معظم انقلاب مدیریت «متدین، انقلابی و کارآمد» برای حل این مشکلات نیاز است. اینک باید به‌نظاره نشست و دید صحنه تحولات کشور چگونه رقم خواهد خورد و آیا موج کار و تلاشی فراگیر برای حل مشکلات مردم، در کشور به راه خواهد افتاد یا نه؟

# ۲ جون

کا نکته

رئیس مجلس شورای اسلامی گفت که پیرای همه بدعهدی‌های امریکایی‌ها فکر کرده‌ایم و در صورت ادامه این روند آنها را به زحمت می‌اندازیم.

به گزارش ایرنا،علی لاریجانی به موضع مجلس در قبال زیاده‌خواهی امریکا اشاره کرد و افزود: ما تا آنجا که توانسیم به وعده خود عمل کردیم. با همین منطق هم عبور می‌کنیم و در مقابل دسیسه‌های آنها هم روش‌های مختلف را فکر کرده‌ایم و در زمان مناسبی اجرایی خواهیم کرد و هیچ دغدغه‌های از تهدیدات آنها و دولت جدید امریکا نخواهیم داشت. رئیس مجلس

شورای اسلامی افزود: ارتش امریکا، پنتاگون و سیا سطحی تروریست‌ها در منطقه هستند و در سطح کلان مخل آرامش خاورمیانه و در این تمام جریانات تروریستی ارتباط دارند. در این خصوص ما تصمیم‌گیری‌های مهم در مجلس خواهیم داشت و به‌طور جدی به بررسی آن‌ما تا آنجا که توانستیم به وعده خود عمل کردیم. با همین منطق هم عبور می‌کنیم و در مقابل دسیسه‌های آنها هم روش‌های مختلف را فکر کرده‌ایم و در زمان مناسبی اجرایی خواهیم کرد و هیچ دغدغه‌های از تهدیدات آنها و دولت ناهنجاری از خودشان نشان دهنند طبعاً برای

رئیس مجلس شورای اسلامی:

## برای همه بدعهدی‌های امریکا فکر کرده‌ایم

آنها ایجاد زحمت خواهیم کرد و اگر امریکایی‌ها صلاح‌شان این است که مراعات شرایط آژانس را نکنند ما هم آماده‌ایم و می‌توانیم پاسخ خوبی را به آنها بدهیم. لاریجانی افزود، شرایط فعلی و توافق فعلی را دنیا پذیرفته و این بدعهدی امریکایی‌ها چیز جدیدی نیست. وی گفت: تحرکات موزیانه به ضرر آنهایی تمام خواهد شد که با ما بدعهدی خواهند کرد. رئیس مجلس شورای اسلامی به مسائل پیش آمده اخیر در خصوص مسائل دفاعی کشور و سیاه پاسداران توسط سنای امریکا اشاره کرد و گفت

# پوپولیسمی که با انتخابات باز تولید می‌شود

فقط وابسته به این است که چقدر بخواهند

رای‌شان آگاهانه باشد.

سپیدزمینی، کنسرو، قبض برق رایگان، سهام عدالت و… همگی در همین لیست عوام‌فریبی جای می‌گیرد و شرح آن از مجال این گزارش فراتر است. باید در ادامه به این موضوع بپردازیم که مردم چه باید بکنند.

### رای آگاهانه در سایه هوشیاری توده‌ها

رای دادن‌های سیاست‌زده و حزبی با دستور از بالا که در انتخابات دور اخیر مجلس خصوصاً در تهران روی داد، نشان می‌دهد مردم همچنان برای شناخت رفتارهای فریبکارانه ممکن است دچار حواس پرتی شوند و این وظیفه خواص و رسانه‌هاست که تفاوت بین برنامه و شعار را برای مردم ترسیم کنند. برنامه مبتنی بر اختیارات و شرایط کشور و جامعه و قابل اجراست؛ شعار فقط برای تهییج است بی‌آنکه پشتوانه‌ای برای اجرا داشته باشد. از سویی وعده‌های سطحی و خیرا باشد یا باید بی‌اعتنا گذشت؛ چه آنکه اگر قرار بود این‌ وعده‌ها عملی شود، در دورانی که پیش از این قدرت را در دست داشتند یا اکنون که دارند، باید عملی می‌شد. اگر قرار باشد مردم شاخه‌های بیدن‌نازک باشند که با هر بادی این‌سو و آن‌سو می‌شوند، نه مشکلاتی حل می‌شود و نه سطح انتخابات به سمت نخبگی و عالمانه شدن پیش می‌رود. عوامانه یا نخبگانه؛ انتخاب راهی از این دو شکل شرایط رئیس‌جمهور به انتخاب مردم برمی‌گردد میان شعار و برنامه. اما اگر اجازه دائمی تبلیغات انتخاباتی از مسیر شعارهای توخالی افتتاح‌های اخیر از طریق ویدئوپروژکتور و تیزوی با سفراستانی نداشت؛

این روزها اما فراموش می‌کنند. روزی می‌شود که اعلام شده تا قبض برق بهمین‌ماه ساکنان استان خوزستان به دلیل مشکلات ناشی از ریزگردها پیش‌خورده شود. گفته می‌شود این دست‌نویز در پیشنهادهای استاندار خوزستان داده شده است. دولتی که وظیفه می‌شود این دست‌نویز در پیشنهادهای استاندار خوزستان ناشی از ریزگردها پیش‌خورده شود؛ یعنی نه برای مقابله با پدیده ریزگردها در استان‌های جنوبی را ایجاد کند، حالا همه کاری که برای مردم خوزستان می‌کند، پیش‌خورده‌اش هزینه یک‌ماه برق مصرفی‌شان است!

یعنی نه وظیفه‌شان را درست انجام داده‌اند، نه می‌خواهند نتیجه‌ها باشند که ما به‌آزای عدم انجام آن وظیفه، این عملکرد از موضع بالا و خیره‌مایانه دولت نباید باشد. این عوام‌گرایی انقدر سطح پایین است که می‌توان حدس زد برای خوزستان‌دهندگان آن، نتیجه‌ای عکس آنچه منظر هستند، به بار خواهد آورد و بر همه کم‌کاری‌های چهار ساله مزید علت خواهد شد و بیش از پیش از رای آنان کم خواهد کرد.

توجه به شهرستان‌ها تنها معطوف به خوزستان نیست. سفرهای استانی که چندماهگی یکبار انجام می‌شد، حالا انقدر پشت سر هم شده که حسایش از دست چندنگ راهم گامی در می‌رود.سفرهای کوتاه چند ساعت‌ه‌برای افتتاح پروژه‌های اغلب در سطحی نیست که افتتاحش با مقامات رتبه‌های

بیش از

بیش از رای آنان کم خواهد کرد.

توجه به شهرستان‌ها تنها معطوف به خوزستان نیست. سفرهای استانی که چندماهگی یکبار انجام می‌شد، حالا انقدر پشت سر هم شده که حسایش از دست چندنگ راهم گامی در می‌رود.سفرهای کوتاه چند ساعت‌ه‌برای افتتاح پروژه‌های اغلب در سطحی نیست که افتتاحش با مقامات رتبه‌های

بیش از

بیش از رای آنان کم خواهد کرد.

توجه به شهرستان‌ها تنها معطوف به خوزستان نیست. سفرهای استانی که چندماهگی یکبار انجام می‌شد، حالا انقدر پشت سر هم شده که حسایش از دست چندنگ راهم گامی در می‌رود.سفرهای کوتاه چند ساعت‌ه‌برای افتتاح پروژه‌های اغلب در سطحی نیست که افتتاحش با مقامات رتبه‌های

## سیرت

■ **رسا:** علیرضا پناهیان، استاد حوزه به بیان اینکه منازعات سیاسی سبب عدم پیشرفت جامعه شده است، گفت: عرصه سیاست را نباید به حراف راه سپرد، و نباید اجازه داد غوغاسالارها میدان انتخابات را از دست مردم بگیرند.

■ **ایرنا:** رئیس‌جمهور در پیامی درگذشت روحانی مبارز حجت‌الاسلام علی برهان، امام جمعه شهرستان مهریز را تسلیت گفت و برای ایشان رحمت واسعه الهی و برای عموم بازماندگان صبر و اجر مسئلت کرد.

■ **تسنیم:** هفتاد و پنجمین شماره نشریه «خط حزب‌الله» با تیتیر «مدیریت قوی، کلید اقتصاد قدرتمند» منتشر شد.

■ **مهر:** ستاد کل نیروهای مسلح در بیانیه‌ای با گرامی‌داشت یوم‌الله ۱۲ فروردین‌ماه «روز جمهوری اسلامی ایران»، الگوی مردم‌سالاری دینی و نظام مبتنی بر ولایت فقیه را مدل کارآمد اداره جامعه و تأمین سعادت بشریت دانست.

## گزیده‌خبر

آیت‌الله نوری همدانی:

### نیروهای انقلاب روی یک نامزد اجماع کنند

نیروهای انقلاب و همه کسانی که دلسوز انقلاب هستند باید با اینار و تلاش خود همت و یک نامزد ریاست جمهوری اجماع و اتفاق نظر کنند.

به گزارش تسنیم، آیت‌الله نوری همدانی

در دیدار حجت‌الاسلام محمدحسن

رحیمیان، رئیس شورای مرکزی جبهه

مردمی نیروهای انقلاب اسلامی و اعضای شورای مرکزی جبهه مردمی استان قم، ضمن ابراز خرسندی از این حرکت مردمی با اشاره به وحدت در عرصه انتخابات، وحدت را عامل موفقیت و تفرقه را موجب شکست دانست و تأکید کرد: دست اندرکاران جبهه مردمی بگردند و به فردی برسند که دارای ویژگی‌های نامزد اصلاح باشد و همه از او حمایت کنند.

وی همچنین در پیامی به دست‌اندرکاران و سیاستگذاران جبهه مردمی گفت برای انجام کارهای خوب و مفید همیشه مشکلاتی به‌وجود آورده‌اند، ولی شما با توکل به خدا و با قوت و قدرت کارتان را ادامه دهید. در ابتدای این دیدار، حجت‌الاسلام رحیمیان، ضمن ابراز تأسف از عملکرد برخی مسئولان گفت: متأسفانه مردم ما از مشکلات بسیاری رنج می‌برند و الان مردم در سخت‌ترین شرایط اقتصادی هستند، اختلاس‌ها، مفاسد مالی و بانکی موجب نارضاحتی و نارضایتی مردم شده است. رئیس شورای مرکزی جبهه مردمی نیروهای انقلاب اسلامی تصریح کرد: جبهه مردمی نه به عنوان یک حزب جدید بلکه به عنوان جبهه‌ای واحد، همه نیروهای انقلاب را دور هم جمع می‌کند و هدف آن وحدت است. وی در پایان ابراز امیدواری کرد جبهه مردمی با عنایت خداوند متعال به گزینه واحد و نامزد نهایی برسد.

بذر پاش:

### اشرافیت دولتی به نجات اقتصاد نمی‌اندیشد

اشرافیت دولتی باعث شده که دولت ما کاری به نجات اقتصاد نداشته باشد.

مهراد بذرشا، عضو هیئت‌رئیسه مجلس نهم در صفحه شخصی خود نوشت: امروز قبلی در یکی از شبکه‌های اجتماعی دیدم. خدمتکار آفریقایی یک زن کویتی در حال سقوط از یک ساختمان و ارباب کویتی او به جای کمک در حال قبلمبرداری با موبایل از این صحنه است.

با دیدن این فیلم واقعاً متأثر شدم. قبلی که نشان دهنده مرگ انسانیت در مستکبرین و طواغیت است. اقلیتی که قدرت و مکتن مالی و اقتصادی چنان سرمست‌شان کرده که نه تنها مستضعفین را به خدمت گرفتارنده بلکه خدمت‌شبان‌شان را هم تحقیر کرده و جانشان را به بازی گرفته‌اند. اما متأسفانه در یک لایه بالاتر تحلیل این فیلم شرایط امروز اقتصاد کشور است. متأسفانه به گزارش دوست و دشمن شرایط اقتصادی ما وخیم است.

به‌رغم گزارش‌های دولت مبنی بر رشد اقتصادی همه متخصصین می‌دانند که این رشد فقط در بخش نفت بوده و همه بخش‌های دیگر اقتصاد در حال کوچک شدن و ضعیف‌تر شدن هستند. بانک‌ها و صندوق‌های بانزمنسستگی ما اوضاع خوبی ندارند و برخی‌هایشان نهادهای نظارتی باید فعال شوند و گزارش این عوام‌فریبی‌ها به ناظران انتخابات برسد و در احراز صلاحیت‌کنندگان اعمال شود. کسی که امروز مسیر عوام‌فریبی را طی می‌کند و به جای ارائه برنامه، شعارهای توخالی و بی‌پشتوانه اجرایی می‌دهد، اگر تگویی از مسیر صداقت خارج شده و به نفاق رسیده، حتماً می‌توان گفت که توانایی اداره کشور را نخواهد داشت.

سهل‌انگاری در برخورد با عوام‌فریبی راه را برای برترنگ شدن این رفتارها باز می‌کند. رفتارهایی که فقط می‌تواند انتظار و توقع مردم را بالا ببرد بی‌آنکه برای برآورده ساختن این انتظارات برنامه‌ای داشته باشد. کنایدهای مورد نظر البته شاید با فریب مردم به رای خود برسد، اما فردایی که وعده‌هایش عملی نشده باقی ماند، آنچه ضربه می‌بیند، فقط همان شخص نیست؛ بلکه اعتماد مردم به کل حکومت ضربه می‌بیند. پس برای آینده این کشور ضریم با دو تا عمل اساسی که موجب اعتماد مردم به این رفتارها باشد. اول اینکه عوام‌فریبان را باید محاکمات کند و پوپولیست ایستاد.

## مقاله

### رقابت یارانه‌ای

پنجم اینکه شعار یارانه‌ای و تصاعدی نشان دادن آن توسط کاندیداهای تأیید صلاحیت نشده جریه‌ای برای نقابلی یارانه‌طلبان و حاکمیت خواهد شد و تحریک اجتماعی علیه نظام ممکن است در این نقطه اتفاق بیفتد. از طرفی فرد طرح این شعار ممکن است بخوادم عدم صلاحیت خود را از «فراندوم یارانه» وارونه‌نمایی کند و پشت این شعار بمطالبه

مخفی شود. سخن به ظاهر قشنگی هم در اینجا طرح می‌شود که «چه اشکالی دارد مال مردم را به خودشان بدهیم به جای اینکه عده‌ای بدزدند؟» این شعار عوام‌فریب و به ظاهر منطقی می‌تواند مشکلاتی را در اصل انتخابات ایجاد کند. پرداخت یارانه مستقیم به همه مردم با هدف انتخاباتی اگر به فرهنگ تبدیل شد همه صلاحیت‌های دیگر را تحت‌الشعاع قرار خواهد داد و کارآمدی مفهومی جز پرداخت یارانه نخواهد داشت.

چون شعار یارانه‌ای در حوزه منفعت عمومی– فردی طرح می‌شود کاندیداهای نیز بر این باورند که مخالفت با آن سخت خواهد بود و نوعی مخالفت با کمک به مردم تلقی می‌شود و در نتیجه مخالفان را زمینگیر نخواهد کرد. اما نیروهای مؤمن به انقلاب اسلامی و نخبگان جامعه وظیفه دارند این حره را که صرفاً رای را به مسان «هلوی انتخابات» جهت‌دهی می‌کند برای مردم تبیین کنند و عوارض عقبنانگی کشور را توضیح دهند. اگر چه یارانه موجود نیز نسبتی با رشد قیمت کالاهایی در صورت عدم تبیین برنامه‌ها نیست، ندارد، اما دولت مستقر نیز مرعوب آن شد و بر آن ایستاد و ممکن است دیگرانی بیباید و آن را شعله‌ور کنند و وسایلات کمونیستی جای عدالت اسلامی را بگیرد. مگر می‌شود در نظام دینی دو گانه کاخ‌نشینان و کوف‌نشینان هر دو یارانه بگیرند؟ در سربراه امپریالزمونیست نیز کاملاً خلاف آن مشاهده می‌شود. این مقوله رهاورد دموکراسی است نه مردم‌سالاری دینی. این یارانه رای‌ساز است نه زندگی‌ساز. تأثیر پرداخت مش، هفت ساله گذشته در زندگی مردم چیست آیا نارضایتی معیشتی امروز بیشتر است یا شش سال پیش؟ یارانه معیشتی باید حداقلز به ۱۶ میلیون تعلق گیرد که وزارت کار و کمیته امداد تأیید می‌کنند. نه اینکه تبدیل به سلاح انتخاباتی شود. باید یارانه «عمومی» را جزو سیاست‌های کلی نظام شمرد و این سلاح توه‌م‌ساز انتخاباتی را غلاف کرد.